

כנס אלי הורביץ לכלכלה וחברה 2022

קרון דליה ואלי
הורביץ בע"מ

המכון הישראלי
לדמוקרטיה

21-22 ביוני

חומר רקע למושב

עתיד המדע בישראל

חומר למחשבה מדוחות בארץ ובעולם

יוג'ין קנדל • קרנית פלוג • רועי קנת פורטל

יושבי ראש הכנס: פרופ' יוג'ין קנדל | פרופ' קרנית פלוג
מנהלת הכנס: דפנה אבירס־ניצן

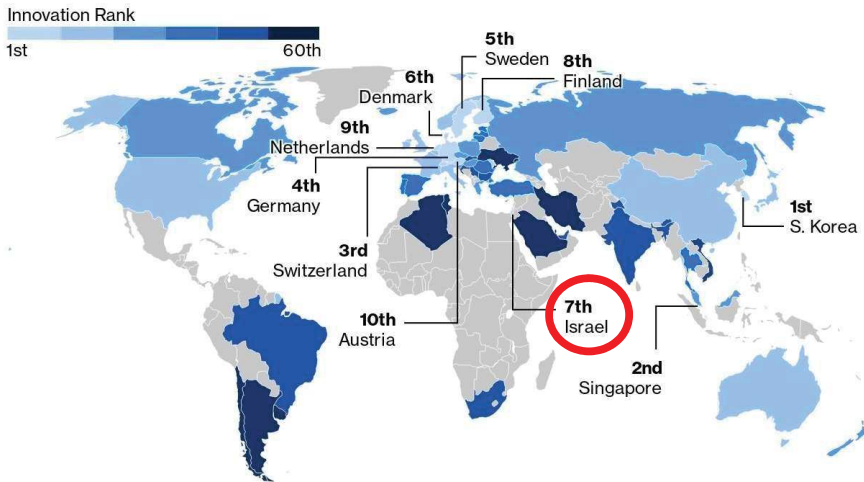
המכון הישראלי
לדמוקרטיה

מושב עתיד המדע בישראל חומר למחשבה מדוחות בארץ ובעולם

יוג'ין קנדל | קרנית פלוג | רועי קנת פורטל

**כרגע, ישראל נמצאת במקום לא רע בדירוג החדשנות
העולמי, כתוצאה מהשקעות העבר.
השאלה היא אם בעוד עשור נהיה במצב הזה.**

ישראל דורגה כמדינה ה-7 בדירוג החדשנות העולמי של Bloomberg, 2021

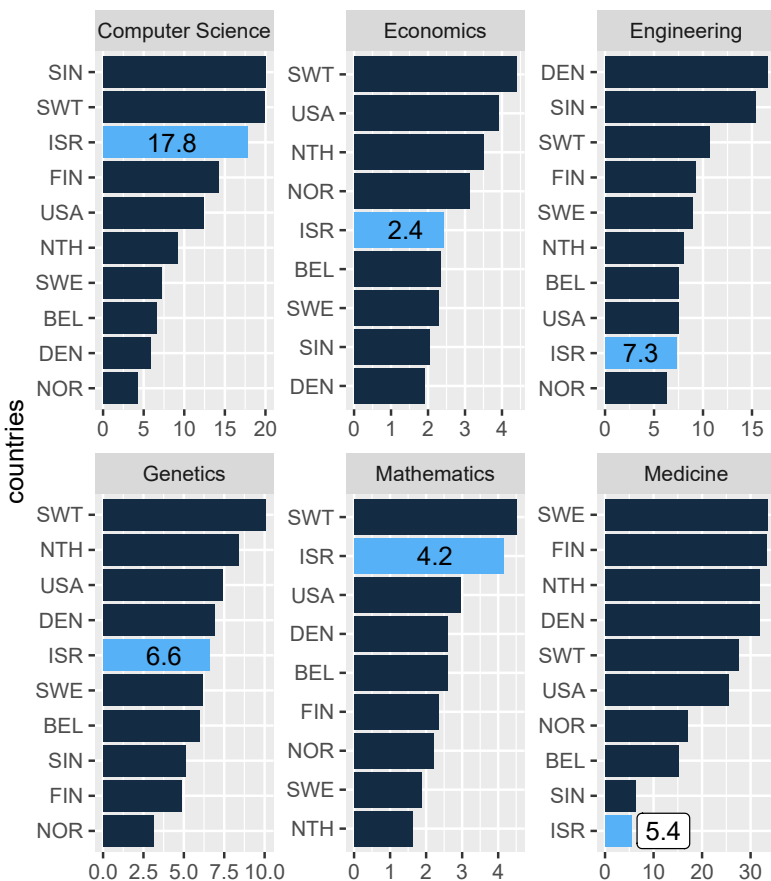

מדד החדשנות של Bloomberg 2021

**נראה שבתחומים מסוימים מדענים ישראלים נמצאים
במקומות גבוהים בדירוג העולמי.
עם זאת בתחומים אחרים המצב הרבה פחות טוב.**

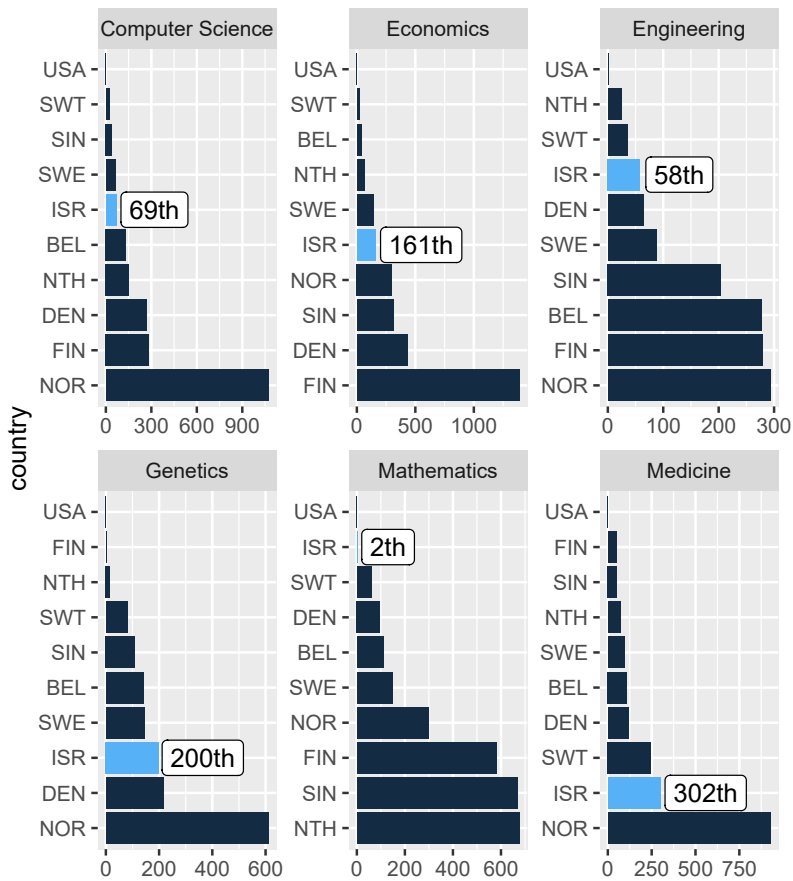
ישראל בולטת לטובה באיכות המדענים שלה בתחומים רבים

מספר המדענים הטובים ביותר למיליון נפש, מדינות נבחרות

במתמטיקה, הנדסה ומדעי המחשב המדען הישראלי המצוטט ביותר נמצא בין 100 הראשונים בעולם, מקום סביר בהשוואה למדינות הייחוס. בתחומים אחרים ישראל רחוקה מאוד משם.

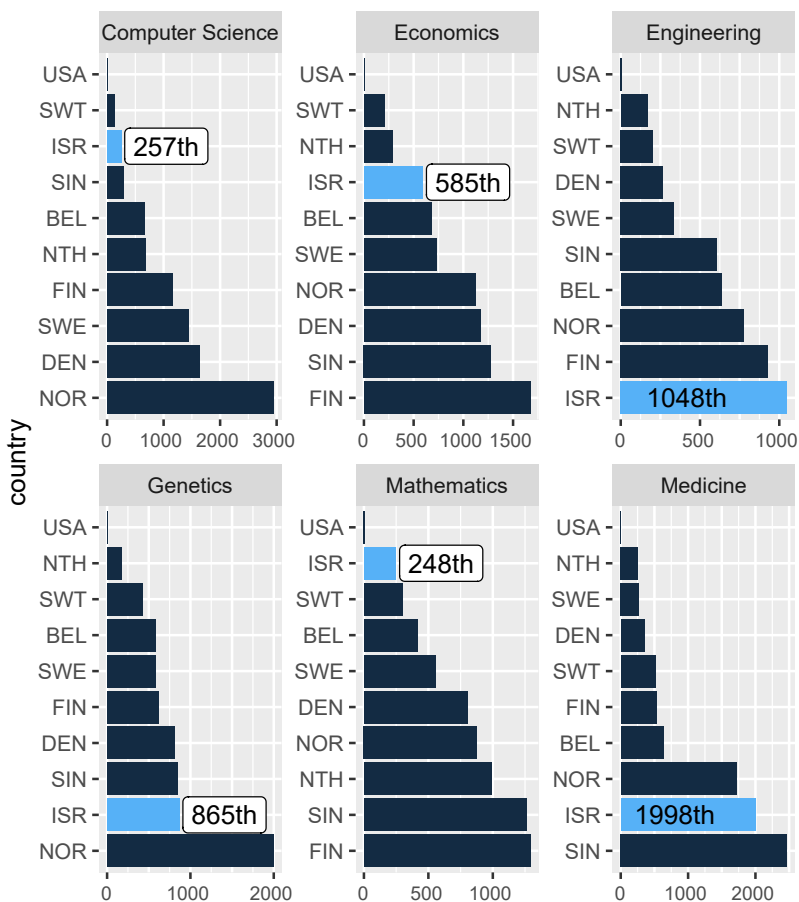
הדירוג הגבוה ביותר למדען במדינה, לפי תחום, מדינות נבחרות

תמונה דומה מתקבלת מהעשירייה הפותחת. כל אלו מדענים ותיקים (רובם פרשו). כמה יהיו לישראל בעוד עשור או שניים?

ממוצע עשרת המדענים בדירוג הגבוה ביותר, לפי תחום, מדינות נבחרות

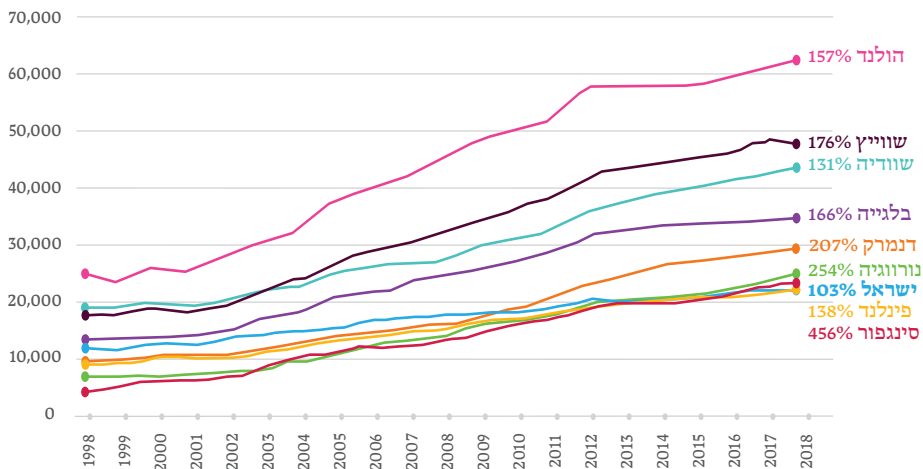

**המגמות על פני 25 השנים האחרונות מראות
מצב לא מזהיר - כמות הפרסומים יורדת יחסית
למדינות הייחוס.**

איכותם...?

**שיעור שיתוף הפעולה הבינלאומי הוא הנמוך ביותר
בקבוצת הייחוס.**

שיעור השינוי במספר הפרסומים המדעיים - ישראל ומדינות בנות-השוואה, 2018-1998

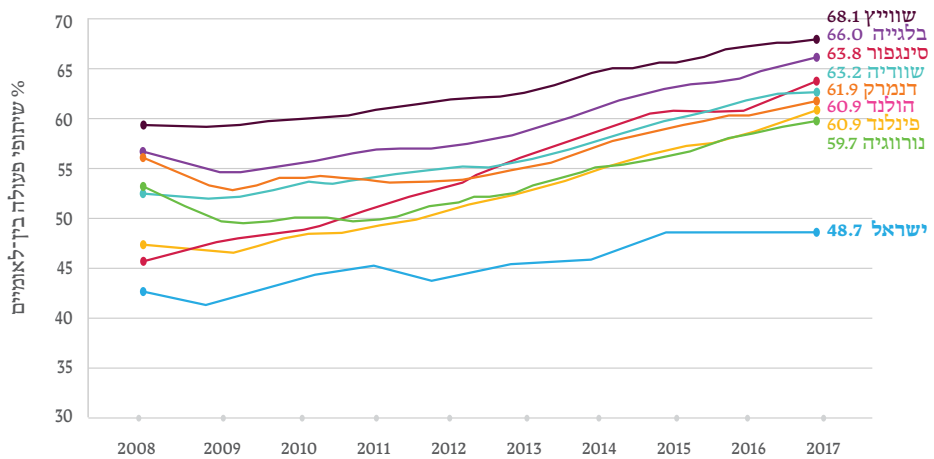
דוח מצב המדע בישראל 2019, האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים

דירוג המדינות לפי פרסומים לאלף נפש 2016-2018

דוח מצב המדע בישראל 2019, האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים

שיעור שיתוף הפעולה הבינלאומי בפרסומים מדעיים - ישראל לעומת מדינות
נבחרות, 2008-2017

דוח מצב המדע בישראל 2019, האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים

**מיקוד המחקר במתמטיקה, מדעי החברה,
אומנות, רוח, ופסיכולוגיה:**

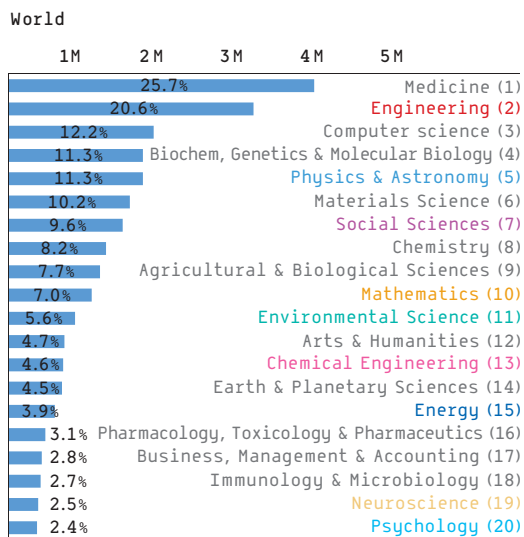
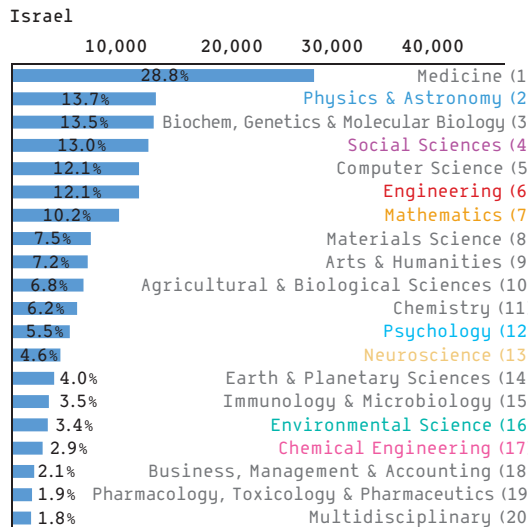
בישראל 36% - בעולם 24%.

במדעי המחשב, הנדסה, חומרים, אנרגיה, ופרמקולוגיה:

בישראל 35% - בעולם 50%.

מי קובע את ההרכב ואת הצורך?

שיעור המחקר ב־20 התחומים הנחקרים ביותר בארץ ובעולם, 2014-2018

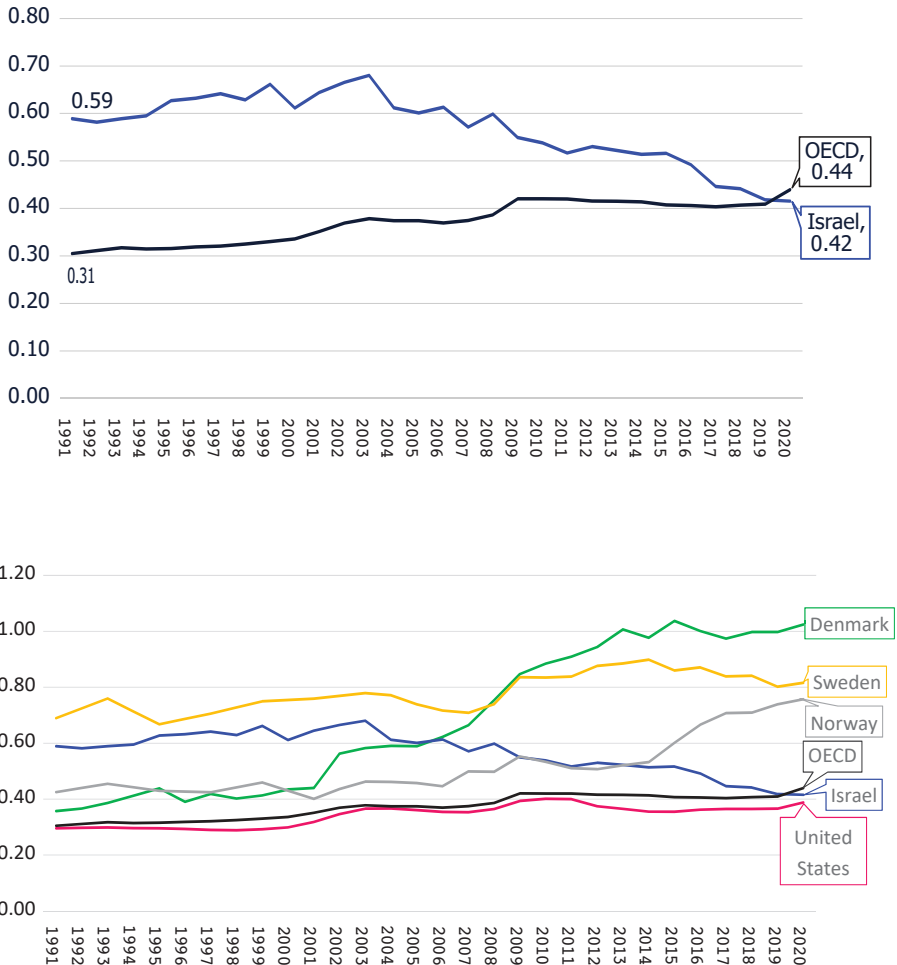
דוח מצב המדע בישראל 2019, האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, נספח דוח שמואל נאמן לחת הוועדה לנושא השומות וחפוקות

**מימון המחקר האקדמי כאחוז מהתוצר בישראל
ירד בשליש ב־30 השנים האחרונות.
בו בזמן, ב־OECD הוא עלה בשליש.**

מה זה אומר על היכולת שלנו להתחרות בעתיד?

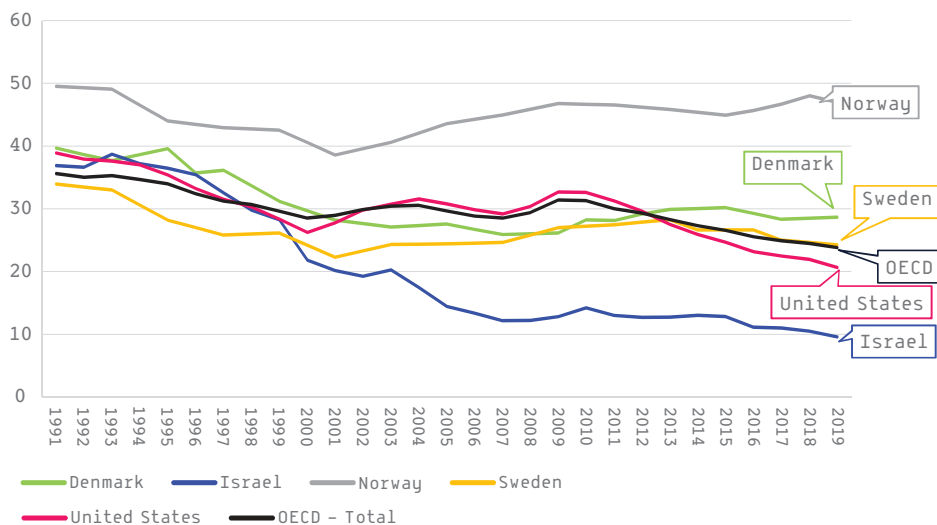

השקעה במחקר ופיתוח אקדמי כאחוז מהחוצר, ישראל, 2020-1991, וממוצע ה-OECD

**אחוז מימון המו"פ על ידי הממשלה ירד מעבר לרצוי,
גם כאשר עושים התאמה למה באמת מהווה מו"פ.**

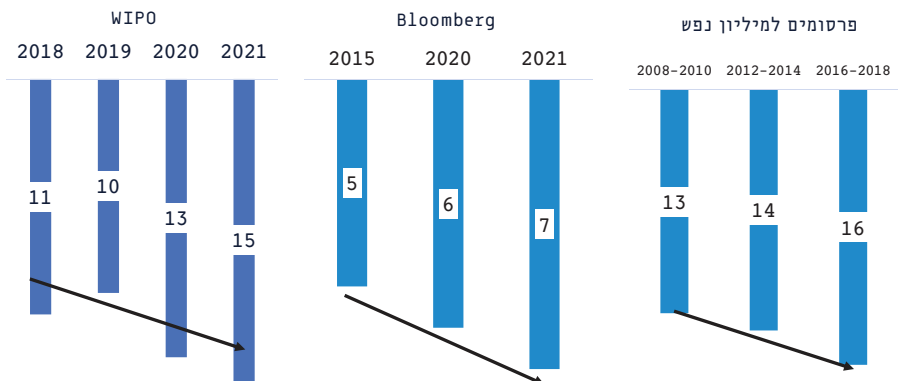
חלק הממשלה בהוצאה על מחקר ופיתוח - ישראל בהשוואה ל-OECD

עיבודים לנתוני ה-OECD, 2020-1991

**התחרות הבינלאומית על מרכזי החדשנות גוברת
ולא ברור אם ישראל באמת משתתפת בתחרות.**

ישראל מדרדרת באופן עקבי בדירוגי חדשנות בינלאומיים

,2021 WIPO Global Innovation Index ,2021 Sources: Bloomberg Innovation Index

דוח מצב המדע בישראל 2019, האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים

פרופ' יוג'ין קנדל הוא יו"ר המכון למדיניות ומחקר מבית Start Up Nation Central; פרופסור מן המניין לכלכלה ומינהל עסקים באוניברסיטה העברית בירושלים.

פרופ' קרנית פלוג היא סגנית נשיא למחקר במכון הישראלי לדמוקרטיה ועמיתה בכירה ע"ש ויליאם דוידסון למדיניות כלכלית; מרצה במחלקה לכלכלה באוניברסיטה העברית בירושלים. לשעבר נגידת בנק ישראל; קודם לכן שימשה מנהלת חטיבת המחקר של הבנק וכלכלנית בקרן המטבע הבינלאומית. תחומי המומחיות שלה הם כלכלת ישראל, מקרו-כלכלה, מדיניות מוניטרית ושוק העבודה.

רועי קנת פורטל הוא עוזר מחקר במרכז לממשל וכלכלה במכון הישראלי לדמוקרטיה. בוגר תואר ראשון בהצטיינות בתוכנית פכ"מ באוניברסיטה העברית בירושלים.

המכון הישראלי
לדמוקרטיה

www.idi.org.il

